

Filosofijos institutas

Doktorantas Edgaras Bolšakovas

Pranešimas

## **Stanley Cavello kino ontologija ir tikrovė**

### **Santrauka**

Viena iš pagrindinių priežasčių kino filosofijos genezei, buvo siekis depolitizuoti mąstymą apie kiną. Kino teorija, įkūnijusi baugią, įtarumo hermeneutikos šmėklą (kino teoretikų įvardintą kaip politinį modernizmą), anot pirmosios esmiškai kino filosofijai skirtos knygos autoriaus Stanley Cavello, nesugeba traktuoti kino jo paties terminais. Cavellas, sprendžiant iš minėtos monografijos priedašo – *kino ontologija*, pažada mums atsakyti į klausimą – kas yra kinas? Tačiau tikrovė yra ta, kad savo tyrimo pabaigoje, Cavellas neprieina prie aiškaus kino ontologinio statuso. Kino raida ir buvimas apmąstomas tolygiai modernaus žmogaus sąmonės genezei ir raidai. Tai, gali sukelti įspūdį, kad Cavellas, kino ontologijos klausimą sprendžia iš idealistinių pozicijų. Bet tai nėra tiesa. Šiuolaikinėje jo darbų recepcijoje, išskiriu dvi pagrindines interpretacines strategijas. Pirmoji teigia, kad Cavellas yra naivusis realistas ir yra pristatomas kaip psichoterapijai draugiškas mąstytojas. Antroji, mano supratimu teisingesnė strategija, stengiasi mąstyti apie kiną nereprezentacinės sąvokomis. Ką tai reiškia? Tai reiškia, kad kinas palieka analoginį režimą, ir yra mąstomas esaties (*presence*) terminais. Ar tai reiškia, kad Cavellui, kino ontologija yra esaties metafizikos dalis? Atsižvelgdamas į pagrindinės Cavello naudojamos filosofinės sąvokos *skepticizmas* ontologines implikacijas – teigiu, kad taip. Lieka du svarbūs klausimai. Ar Cavello postuluojuama esaties metafizika yra tokia pati kaip eksplikuota / kritikuota M. Heideggerio ir J. Derrida? Antras, svarbesnis klausimas – ar kino ontologija, savo prielaidose išlaikanti neartikuliuotą koreliacionizmą, anksčiau ar vėliau vėl nesugrįš kaip įtarumo hermeneutika? Pritariant Cavello siekiui depolitizuoti kiną, būtina nubrėžti koreliacionizmo ribas kino ontologijoje. Siekiant to, mano supratimu geriausiai padeda į objektus orientuota ontologija.